

STABILIZACIJSKA PRIZADEVANJA (NEKATERIH) SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

Programi nastajajo

Naš pogovor za okroglo mizo s predstavniki gospodarskih organizacij o stabilizacijskih prizadevanjih, ki so se polnoštevilno odzvali našemu vabilu, nas je spodbudil, da smo sklicali še podobnega pogovora s predsedniki SIS in predsedniki izvršnih odborov SIS občine Ljubljana Center. Pa z našim pogovorom ni bilo nič, saj so se odzvali le predstavniki telesnokulturne, socialno-skrbstvene, stanovanjske in zdravstvene SIS. Tako smo se odločili, da bomo sklicali čez nekaj dni spet pogovor za okroglo mizo. To smo tudi storili, na drugem pogovoru smo se spet srečali s predstavniki istih štirih SIS. O predstavniki drugih petih SIS ni bilo ne duha ne sluha, čeprav smo jih poleg pismenih vabil obvestili še po telefonu.

Kaj naj rečemo o takšni brezbriznosti nekaterih SIS do javnosti?

Opravičevanje brezbriznosti s prezaposlenostjo je, milo rečeno, neprepričljivo. Verjetno tu ne gre za brezbrizen odnos le do seznanjanja javnosti s svojim delom, marveč tudi do kaj verjetno za brezbrizen odnos nasploh. No, recimo, da so nekateri preobremenjeni s delom. Toda, če je to res, potem se je treba zamisliti, kajti preobremenjeni, kljub odlikam, ne morejo uspešno opravljati svojega dela. Kot primer vprašljive pravilnosti dela bi navedli besede tovariša Andreja Korenčana iz SIS za socialno varstvo, ki nam je (po telefonu) povedal, kako je sploh zvedel, da je izvoljen v SIS: da je izvoljen, so ga obvestili pismeno, na sestanku, na katerem so ga izvolili, namreč ni bil, po ustanovni skupščini tudi ni bilo nobene seje, tako da nam, tudi če bi prišel na pogovor, ne bi mogel ničesar povedati.

To iskreno priznanje tovariša Korenčana nam da misliti, da v funkcioniranju SIS (vsaj nekaterih) očitno marsikaj ni tako, kot bi moralo biti. Če bi bili tudi drugi toliko iskreni kot je Andrej Korenčan, potem morda to naše razglabljanje, da nekaj ne more biti v redu, ne bi bilo potrebno.

Namesto pogovora za okroglo

mizo objavljamo pismene odgovore štirih SIS na vprašanja, ki smo jih nameravali postaviti za okroglo mizo. Ta vprašanja so:

1. Kakšna so — zelo konkretno — vaša stabilizacijska prizadevanja v zvezi z ukrepi družbe (kaj ste storili, kakšne težave so pri tem, kaj predlagate, splošna in skupna poraba...).

2. Programi dela in zahteve za leto 1976 (tudi: kako jih boste predstavili delovnim kolektivom).

3. Srednjeročni načrt (kako daleč ste, predlogi, težave).

Stanovanjska SIS

Stabilizacijo smo sprejeli kot dolgoročno akcijo, ki smo jo upoštevali pri programih dela za prihodnje leto in v srednjeročnem načrtu.

Navedli bomo predvsem tiste stabilizacijske ukrepe, za katere menimo, da so zdaj za delovne ljudi in občane najbolj aktualni.

Glede gospodarjenja s stanovanjskimi hišami menimo, da moramo usposobiti hišne svete kot osnovne celice za samostojno gospodarjenje s hišami. Pri tem smo naleteli na določene težave že pri materialni osnovi hišnih svetov. Menimo, da bodo sredstva iz stanarin, najemnin ter prispevkov etažnih lastnikov najbolj smo-

trno uporabljena, če bodo o njihovi uporabi odločali stanovanjci v hišah, kjer se ta sredstva zbirajo, saj prav gotovo najboljše poznaajo probleme vzdrževanja in gospodarjenja ter druge probleme hiše, v kateri stanujejo. Da bi okrepili materialno bazo hišnih svetov, je naša skupščina povečala delež, ki ostane hišam za tekoče vzdrževanje, in prepustila hišam tudi del stanarine, ki je namenjen za investicijsko vzdrževanje. Skupščina je pri tej odločitvi izhajala iz stališča, da je stanarina po odbitku amortizacije dohodek stanovanjske hiše. S tem skušamo uveljaviti načelo, da je stanovanjska hiša temeljna celica gospodarjenja, s svojo materialno osnovo, in da se v stanovanjski skupnosti opravljajo le tiste zadeve, za katere je hiša premajhna enota in za katere se dogovorijo vsi delegati stanovanjcev za vso občino.

Težave, na katere smo naleteli pri uveljavljanju tega, so številne, med njimi pa je tudi ta, da po novih predpisih hišni svet ne more imeti svojega žiro računa pri službi družbene knjigovodstva in da tudi stanovanjsko podjetje Staninvest še ni organizirano tako, da bi bilo resnično servis za hišne svete in stanovanjsko skupnost. S tem podjetjem potekajo pogovori, da prilagodijo delovno organiziranost denar-

nim in drugim potrebam hišnih svetov. Predvidevamo, da nas bodo pri tem podprle krajevne skupnosti in vsi stanovanjci.

V skladu z dogovorom med stanovanjskimi skupnostmi Ljubljane v naši skupnosti nismo zaposlili delavcev, ker pričakujemo, da nam bo te storitve opravljal Staninvest, ki se bo organiziral tako, da bodo lahko krajevne skupnosti in hišni sveti vplivali na delavce, ki bodo opravljali ta dela.

Odnosi glede izročitve novozgrajenih stanovanjskih hiš od gradbenih podjetij na samoupravne stanovanjske skupnosti še niso urejeni. Menimo, da naj bi stanovanjske skupnosti v interesu stanovanjcev sklenile ustrezne sporazume z gradbenimi podjetji, ki gradijo na njihovem območju, v katerih bi bili podrobneje urejeni medsebojni odnosi: jamstvo za kvaliteto izvajanih del, zagotovitev hišniških stanovanj, primernih površin za otroška igrišča, prostorov za delovanje hišne samouprave, tehnične podlage za urejanje odnosov med etažnimi lastniki itd.

Posojila iz sredstev združenih v samoupravni stanovanjski skupnosti in iz bančnih sredstev, s katerimi gospodarji samoupravna stanovanjska skupnost bi lahko dajali le za tiste objekte, za katere bi bile sklenjene pogodbe med gradbenimi podjetji in stanovanjsko skupnostjo.

Velik del naših občanov ni v enakopravnem položaju s stanovanjci drugih občin, saj je za našo občino značilno, da je mnogo stanovanj v starem mestnem jedru, ki je spomeniško zaščiteno in da so tam stanovanja stara, dotrajana, nefunkcionalno razdeljena in brez najbolj osnovnih kvalitet sodobnega stanovanja. Zato je med nalogami naše skupnosti prenovitev tega dela mesta, da bi našim občanom zagotovili vsaj minimalen stanovanjski standard in jih tako izenačili s stanovanjci drugih občin. Da se bo to uresničilo, bo treba v programu zagotoviti obrav-

navanje prenovitve mesta kot novogradnje.

Vsi naši načrti temeljijo na načrtih srednjeročnega razvoja občine in mesta, kjer se vključujemo in tvorno sodelujemo.

Telesnokulturna SIS

Na 6. seji IO SITKS, ki je bila 23. julija, smo izdelali program stabilizacijskih ukrepov na področju telesne kulture in sprejeli naslednje smernice:

1. Programe dela bomo načrtovali v okviru, ki ga omogočajo sredstva dotekajoča na osnovi samoupravnega sporazuma. Zato se v denarnem pogledu ne zadolžujemo, pač pa raste dolg na kapaciteti objektov, ki jih že vrsto let ne gradimo. Medtem pa naraščajo potrebe in z njimi povpraševanje po športnih objektih. Zaradi tega trpi kvaliteta in množičnost športnikov in športnih rekreatorjev. Menimo, da je ta problem mogoče rešiti z združevanjem denarja v mestnem merilu z dogovarjanjem, srednjeročnim in dolgoročnim načrtovanjem športnih objektov v Ljubljani.

2. Poceniti je treba tekmovalne sisteme, saj so za naše razmere predragi. Na republiški ravni so že pripravili predloge za nove tekmovalne sisteme. Ti so pravkar v javni razpravi, vanjo smo se vključili tudi mi.

3. S sprejetimi merili o nagrajevanju strokovnih kadrov v OTKO bomo izboljšali strokovno izpopolnjevanje in kvaliteto dela.

4. Z novim financiranjem telesne kulture je naraslo deficitarno stanje pri administrativnem poslovanju OTKO, ki v novih razmerah zahteva natančnejše znanje, več časa in naporov. Rešitev tega vidimo v organiziranju skupnih služb za vse SIS v občini, ali skupne službe za TKS v mestu. Menimo, da bi bilo potem obveščanje med delegacijami boljše in kvalitetnejše.

5. Še letos moramo doseči,

Kam ob nedeljah?

V Ljubljani je bilo še pred kratkim veliko odprtih gostiln in lokalov, zdaj pa jih lažko preštejemo na prste ene roke. Nedeljski izletniki bodo kmalu morali vzeti jedačo in pijačo s seboj, če bodo hoteli po spreodu ali vožnji kaj popiti ali pojedli.

Mnogi gostinci so zaprli svoje lokale s trditvijo, da se ob nedeljah ne izplača imeti odprto. Ta trditev prav gotovo ne bo držala, kar lahko potrdi velik obisk ob nedeljah v lokalih, ki so odprti. Drugi vzrok je vsekakor bolj očitni, gostinci zapirajo lokale ob nedeljah le zaradi kadrovske težave. Tudi gostinski delavci hočejo imeti vikend, čeprav se obenem zavedajo, da bi bilo veliko rentabilnejše zapirati lokale ob ponedeljkih ali drugih dnevih v tednu.

Ravno lokali, ki so v Ljubljani ob nedeljah ostali odprti, imajo zelo velik obisk in trdijo, da je njihovo poslovanje rentabilno.

Eden redkih lokalov, ki je ob nedeljah v Ljubljani odprt, je tudi kavarina Evropa. Ta kavarina je pravzaprav edini lokal v središču Ljubljane, ki je še odprt ob nedeljah.

Da bi izvedeli, kaj gostinci sami mislijo o tem, da bi bili lokali odprti ob nedeljah, smo povprašali natakarico kavarne Evropa Danico Vidmar.

Koliko časa ste že zaposleni v kavarni Evropa?

Tukaj delam devet mesecev, prej pa sem bila zaposlena pri gostinskem podjetju Majolka.

Ali ste končali gostinsko šolo?

Gostinsko šolo sem končala leta 1970 v Novem mestu. Doma sem namreč iz Hinja pri Žužemberku.

Od kdaj ste zaposleni v Ljubljani?

V Ljubljani sem se zaposlila takoj po končani šoli leta 1970.

Ali imate urejene stanovanjske razmere?

Sem podnajemnica in plačujem 600 din za sobo s souporabo kopalnice. Če bi imela stanovanje, bi rada vzela k sebi sina.

Kdaj pa sedaj skrbite za vašega otroka?

Sin ima sedaj petnajst mesecev in živi pri mojih starših na Dolenjskem. Nekaj časa sem ga imela pri sebi, pa mu ravno zaradi mojega delovnega časa nisem mogla najti varstva. Dokler si v Ljubljani bolje ne uredim in ne najdem nekoga, ki bi ga lahko pazil, bo moral ostati kar pri starših.

Glede na to, da delate tudi ob nedeljah in imate med tednom nekoliko drugačen delovni čas kot drugi, ali sploh najdete kaj prostega časa zase in za obisk sina?

Tukaj delam enkrat dopoldne, enkrat popoldne, in sicer dopoldne od 9—17h in popoldne od 17—23h. Med tem delovnim časom imam praktično zelo malo prostega časa in lahko prav malo naredim. Moja edina družba so kolegice, s katerimi v tem času malo poklepetamo, včasih pa sem tako utrujena, da grem raje počivat. Če ne bi imela vsak teden en dan

prosto, sploh ne bi mogla obiskovati otroka. Tako pa ta prosti dan v tednu zmeraj porabim za pot na Dolenjsko.

Vaš delovnik je torej precej naporen, ali ste mogoče že kaj razmišljali, da bi poklic zamenjali?

Ne, na to pa ne mislim. Ta poklic mi je tako všeč, da ga ne bi zapustila. Res je naporno, ampak človek se mora sprijazniti z vsem in se vsega navaditi.

Kaj pa večerni gostje in pijanci, vas nikoli ne spravijo ob živce?

Z njimi je nekoliko težje, jaz take goste skušam prezreti in jim nočem postreči. Če pa pretiravajo, potem pa pokličem šefa in včasih celo policijo.

Z delom ste torej kar zadovoljni, kako pa s plačo?

Plačani smo po prometu, zato je včasih boljše, včasih slabše. Poleti imamo veliko več prometa kot pozimi in zato malo več zaslužimo. Jaz sem s plačo kar zadovoljna.

Kaj pa napitnine?

Tudi ta mi včasih kar precej znese. Zgodi pa se, da mi posamezniki ali celo družbe zginejo in uidejo, takrat pa moram jaz plačati. Če se to večkrat zgodi, mi od napitnine ne ostane nič.

Kaj mislite, takole, ko vsak dan ugotavljate obisk, ali se poviševanje cen pijačam kaj opazi na obisku?

Mislim, da se pri nas ne opazi. Naše cene so že tako malo višje kot drugje in se ob zvišanju cen obisk ne zmanjša.

Kot veste, je vsaj polovica lokalov v Ljubljani, ki so ob nedeljah zaprti. Kaj mislite vi o tem, ali je to po vašem prav?

Meni se to ne zdi prav. Ob nedeljah je ponavadi veliko več gostov kot ob delovnikih, pri nas jih je skoraj še enkrat toliko. Res imajo ob nedeljah vsi ljudje prosto in bi radi imeli tudi gostinci, ampak po moje je bolje, da si gostinci izberejo prosto kak drug dan v tednu. Mene to nič ne moti, mogoče se bolj pritožujejo tisti, ki imajo šoloobvezne otroke in hočejo preživeti nedelje z njimi. Mislim pa, da bi se lahko v vsakem gostinskem podjetju že našla kakšna rešitev glede zaposlenosti ob nedeljah in jim zaradi kadrovske težave ne bi bilo potrebno zapirati lokalov ob nedeljah.

Slišali smo, kaj misli o za-

piranju lokalov ob nedeljah gostinska uslužbenka. Mogoče so drugi drugačnega mnenja, prav gotovo pa je še nekaj takih, ki ljubijo svoj poklic in se zavedajo, da je potrebno za dobro, rentabilno poslovanje žrtvovati tudi delček svojega časa in delati takrat, ko je obisk največji. Vsekakor pa bi se prav gotovo našla tudi pot za rešitev tega vprašanja. Le tako bi lahko preprečili vse večje zapuščanje tega poklica mnogih kvalificiranih gostinskih delavcev in o gostinski dejavnosti nasploh temeljito pogovoriti, še posebno pa o beneficiranem stažu gostincev.

In nenazadnje ali nima družbena skupnost prav nobene besede pri tem, da bi zavrla samovoljno zapiranje lokalov ob nedeljah?

R. E.